

DE GEZONDE BASISCHOOL VAN DE TOEKOMST IN VENLO

VERANDERTHEORIE, EFFECTENKAART
EN MAATSCHAPPELIJKE
BUSINESSCASE – EXTERNE VERSIE

EXTERNE VERSIE

Dit is de externe versie van de maatschappelijke businesscase voor de Gezonde Basisschool van de Toekomst.

In deze versie presenteren we de conclusies. De exacte berekeningen van alle effecten zijn ter leesgemak weggelaten. Mocht u deze gedetailleerde informatie willen inzien, dan kunt u contact opnemen met Social Finance NL, projectmanager Dieuwertje Roos, Dieuwertje.roos@socfin.nl.

INHOUDSOPGAVE

- Inhoudsopgave
- Aanleiding, inhoud en doel rapport
- Verandertheorie
- Maatschappelijke businesscase
 - Inleiding maatschappelijke businesscase
 - Uitgangspunten maatschappelijke businesscase
 - Effectenkaart
 - Overzicht kosten en baten per stakeholder
- Conclusies en inzichten
- Bronnenlijst

AANLEIDING, INHOUD EN DOEL RAPPORT

IN DIT RAPPORT IS DE MAATSCHAPPELIJKE WAARDE VAN DE 'DE GEZONDE BASISCHOOL VAN DE TOEKOMST (GBT)' PER STAKEHOLDER IN EEN VERANDERTHEORIE, EFFECTENKAART EN MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE IN BEELD GEBRACHT. DE FINANCIËLE DEKKING VOOR DEZE INTERVENTIE VANUIT DE REGIODEAL VERLOOPT VANAF 2026.

Maatschappelijk vraagstuk

Een ongezonde leefstijl is een groeiend maatschappelijk probleem met verschillende negatieve gezondheidseffecten zoals obesitas, diabetes of andere chronische ziektes als gevolg. Ook voor kinderen heeft een ongezonde leefstijl direct gevolgen: onder andere dalende leerprestaties en sociale ongelijkheid. Uiteindelijk leidt dit tot minder kansen op de arbeidsmarkt en daarmee tot hogere werkloosheid, waardoor het aanwezige potentieel onderbenut blijft. Toch lukt het veel ouders niet om hun kind meer beweging en gezonde voeding aan te bieden. Terwijl juist op jonge leeftijd het aanleren van gezond gedrag het meest effectief is. Tijdig investeren in preventie door het aanleren van een gezonde leefstijl levert een belangrijke bijdrage aan het doorbreken van bovenstaande negatieve spiraal.

Grootste uitdagingen

Via de GBT- interventie krijgen basisschoolleerlingen een gestructureerd dagritme aangeboden met voldoende onderwijstijd, sport, bewegen, spelen en aandacht voor gezonde voeding. Doel is om een fysieke, emotionele en intellectuele groei door te maken. De GBT-interventie creëert hiermee op verschillende plekken maatschappelijke waarde (zowel in de zorg als sociaal). Financiering voor uitvoer van de interventie komt onder andere vanuit het Rijk en gemeente via een Regiodeal. Vanaf 2026 verloopt deze subsidie en is er geen financiële dekking meer voor borging van de interventie (behalve de bijdrage vanuit de gemeente Venlo). De uitdaging is om de maatschappelijke waarde van de interventie inzichtelijk te maken om zo duurzame financiering aan te trekken.

Inhoud en doel rapport

De GBT- is een bewezen succesvolle interventie die preventie inzet om o.a. zorg en sociale ongelijkheid te voorkomen. De gemeente Venlo wil verkennen hoe deze interventie duurzaam gefinancierd en eventueel opgeschaald kan worden. De gemeente Venlo heeft Social Finance NL daarom gevraagd om inzichtelijk te maken hoe de GBT-interventie duurzaam kan worden gefinancierd na afloop van de Regiodeal in 2026. In dit rapport wordt de maatschappelijke waarde van de GBT-interventie inzichtelijk gemaakt via een verandertheorie, effectenkaart en een maatschappelijke businesscase.

Dit rapport dient ter ondersteuning van het gesprek met potentiële stakeholders en financiers maar ook als ondersteuning van de algemene lobby richting Rijk en provincie om tot continuering van financiering van deze interventie te komen.

VERANDERTHEORIE

INTRODUCTIE EN WERKWIJZE VERANDERTHEORIE

- Een verandertheorie geeft inzicht in het maatschappelijk vraagstuk waar de GBT op inspeelt. Ook beschrijft het de activiteiten en doelgroep(en). De verandertheorie laat vervolgens stapsgewijs zien hoe de activiteiten bepaalde *outcomes* en impact realiseren voor de doelgroep(en). De verandertheorie beschrijft ook de belangrijkste aannames en context voor het realiseren van de impact. De *outcomes* worden in meer detail beschreven in de uitwerking van de maatschappelijke businesscase.
- De verandertheorie van de GBT is opgesteld aan de hand van deskresearch en beschikbare data, onderzoek en documentatie van de GBT (in Limburg); een bezoek aan een GBT-school en stakeholderinterviews (zie tabel hieronder – contactpersonen zijn bekend bij de gemeente Venlo en Social Finance NL). De opgestelde verandertheorie is gevalideerd door de gemeente Venlo en betrokkenen bij de uitvoer van het GBT-programma. Ook zijn onderdelen van de verandertheorie gevalideerd tijdens onderstaande stakeholderinterviews.

Stakeholder	Omschrijving
Kinderen (leeftijd 5-12)	• Vijf leerlingen van GBT-school
Vrijwilligers	• Vrijwilliger bij GBT-school (nieuwkomer)
Pedagogisch medewerkers	• Medewerker Venlo.fit
Scholen	• GBT-coördinator en leraar basisschool
Gemeente Venlo	• Projectleider GBT Venlo • Beleidsadviseur Sport en Gezondheid – Venlo • Data specialist/ businessanalist Sociaal Domein
De Gezonde Basisschool van de Toekomst	• Programmamanager GBT Noord-Limburg • Provinciaal kwartiermakers GBT

VERANDERTHEORIE 'DE GEZONDE BASISCHOOL VAN DE TOEKOMST'

MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE

INLEIDING MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE (1/2)

- Het doel van een maatschappelijke businesscase is om inzichtelijk te maken welke directe of indirecte (financiële) waarde op hoofdlijnen voor stakeholders wordt gerealiseerd door de GBT. Dit dient als basis voor een strategie voor stakeholderbenadering; toetst de haalbaarheid van duurzame financiering; toont aan dat investeren in dergelijke initiatieven loont en biedt inspiratie voor andere organisaties en maatschappelijke stakeholders.
- Een maatschappelijke businesscase kwantificeert de impact van initiatieven door relevante maatschappelijke effecten systematisch in kaart te brengen en -waar mogelijk- financieel uit te drukken, zodat deze kunnen worden vergeleken met de kosten. Het biedt een overzicht van het verwachte maatschappelijk resultaat voor belangrijke stakeholders en verduidelijkt waar de baten terecht komen.
- Een maatschappelijke businesscase heeft lichtere vereisten voor de uitvoering dan een volledige maatschappelijke kosten-batenanalyse. Het is een analyse op hoofdlijnen van de maatschappelijke effecten van een maatregel en maakt gebruik van aannames op basis van kengetallen en bestaande literatuur. Wanneer er gebruikt wordt gemaakt van aannames, worden de baten altijd conservatief ingeschat.

INLEIDING MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE (2/2)

- De analyse is gebaseerd op behaalde resultaten en onderzoek en ervaringen van onderzoekers, medewerkers en deelnemers van de GBT. De maatschappelijke baten geven een algemeen overzicht van de situatie, terwijl de voordelen voor elke individuele jongere kunnen variëren. De maatschappelijke businesscase is daarmee contextgevoelig, maar biedt wel een indicatie van de te verwachten kosten en baten van GBT in andere gemeenten.
- Binnen een maatschappelijke businesscase zijn de maatschappelijke resultaten vaak hoger en makkelijker aan te tonen voor deelnemers met een lage sociaaleconomische status. In dit geval bijvoorbeeld omdat de gezonde lunch vanuit de GBT-interventie de eigen lunch vervangt, waardoor er door ouders minder kosten worden gemaakt. Maar ook omdat bij kinderen met een lage sociaaleconomische status gemiddeld meer overgewicht voorkomt, waardoor het aannemelijk is dat de gezondheidsvoordelen van de GBT op kinderen met een lage sociaaleconomische status gemiddeld een relatief groter effect zullen hebben.¹ Voor het aantonen van het verschil in deze effecten is ondersteunende data nodig die een onderscheid maakt in sociaaleconomische status. Deze data is niet voorhanden; daarom wordt in deze maatschappelijke businesscase geen gebruik gemaakt van deelnemersprofielen.
- Niet alle effecten die worden gerealiseerd zijn (gedegen) financieel uit te drukken. Deze effecten zijn daarmee niet minder belangrijk. De maatschappelijke businesscase is niet alomvattend, maar geeft een zo volledig mogelijk beeld van de kosten en baten die gerealiseerd worden door de GBT in de gemeente Venlo. Afhankelijk van bestaande literatuur (deskresearch) en beschikbare kwantitatieve gegevens van de GBT en andere relevante partijen, worden de outcomes in financiële posten vertaald of opgenomen als 'pro memorie (PM)' posten. PM-posten zijn batenposten die worden opgenomen om een vollediger beeld van de situatie te geven, maar die niet direct kwantificeerbaar zijn in termen van geld of niet met voldoende betrouwbaarheid zijn in te schatten.

¹[Volkskrant 2021](#)

UITGANGSPUNTEN MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE (1/2)

Tijdslijn

- Veel van de (financieel) maatschappelijke impact van de GBT-interventie wordt tijdens en vlak na het traject gerealiseerd. Een ander deel wordt juist over een langere periode gerealiseerd, na afloop van het traject. We berekenen de financiële waarde van de impact voor de gehele levensloop van het kind. In de uitkomsten laten we de kosten en baten per stakeholder zien voor deze gehele periode. Hierdoor kan er verschil zitten in de grootte van uitkomsten: sommige effecten treden slechts één keer of voor een korte periode op, terwijl andere effecten een veel langere duur hebben.
- We gaan ervan uit dat de leerlingen 8 jaar lang op de basisschool zitten en blijven. De kosten van de GBT-interventie berekenen we daarom voor deze 8 jaar. We berekenen in dit model slechts de kosten en baten voor 1 cohort. Dat betekent dat we de kosten en baten berekenen van het totaal aantal leerlingen *op één moment in de tijd*. Dit betekent dat we voor 250 leerlingen de kosten en baten berekenen en hierbij rekening houden met hun volledige deelname aan GBT (8 jaar).

Drop-off

- Sommige effecten zijn alleen van toepassing gedurende het traject. Andere effecten lopen ook door na afloop van de basisschoolperiode, maar nemen af naarmate de tijd vordert. Een voorbeeld hiervan is de afname van kosten voor ziekteverzuim, onder andere door een gezond leefpatroon. De afname in kosten voor ziekteverzuim zal pas van toepassing zijn tijdens het werkzame leven. Maar de effecten van de GBT op een gezond leefpatroon nemen met de tijd af: hoe verder weg de effecten van de interventie vallen in de toekomst, hoe groter de kans dat externe factoren ook de gezondheid van deelnemers beïnvloeden. Daarom wordt in deze maatschappelijke businesscase gebruik gemaakt van een drop-off percentage. Voor veel effecten maken we gebruik van een drop-off percentage van 5%. Dit betekent dat het effect van GBT op lange termijn outcomes ieder jaar 5% kleiner wordt ten opzichte van het jaar ervoor. Dit is een laag percentage, omdat uit onderzoek^{1,2} blijkt dat aangeleerde gewoontes tijdens de kindertijd zeer langdurig beklijven.
- Bij effecten die pas later in het leven van deelnemers optreden, begint de drop-off vanaf het moment dat deze effecten optreden. We kiezen hiervoor omdat we bij het bepalen van de effecten al rekening houden met attributie, waardoor we ervanuit kunnen gaan dat de effecten pas zullen afnemen vanaf het moment dat ze voor het eerst optreden.

Afronden

- In deze maatschappelijke businesscase ronden we voor de leesbaarheid in dit rapport bedragen af tot op centniveau. Bij de daadwerkelijke berekeningen gebruiken we altijd de volledige bedragen.

UITGANGSPUNTEN MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE (2/2)

Indexatie en discontovoet

- Indexeren is het aanpassen van bedragen aan de inflatie of andere economische veranderingen over de tijd om een juiste vergelijking te maken tussen geldbedragen in verschillende jaren. Financiële inputs voor 2024 zijn in deze maatschappelijke businesscase geïndexeerd middels de Consumenten Prijs Index van het CBS.¹
- Disconteren is het proces van het verlagen van toekomstige kosten en baten naar hun huidige waarde. Het houdt rekening met de tijdswaarde van geld, waarbij geld dat nu beschikbaar is, meer waard is dan hetzelfde bedrag in de toekomst. Een euro kan immers op de bank worden gezet en is dan volgend jaar uitgegroeid tot een euro plus rente. Toekomstige financiële inputs zijn in deze maatschappelijke businesscase daarom gedisconteerd volgens de richtlijnen van de Rijksoverheid.²

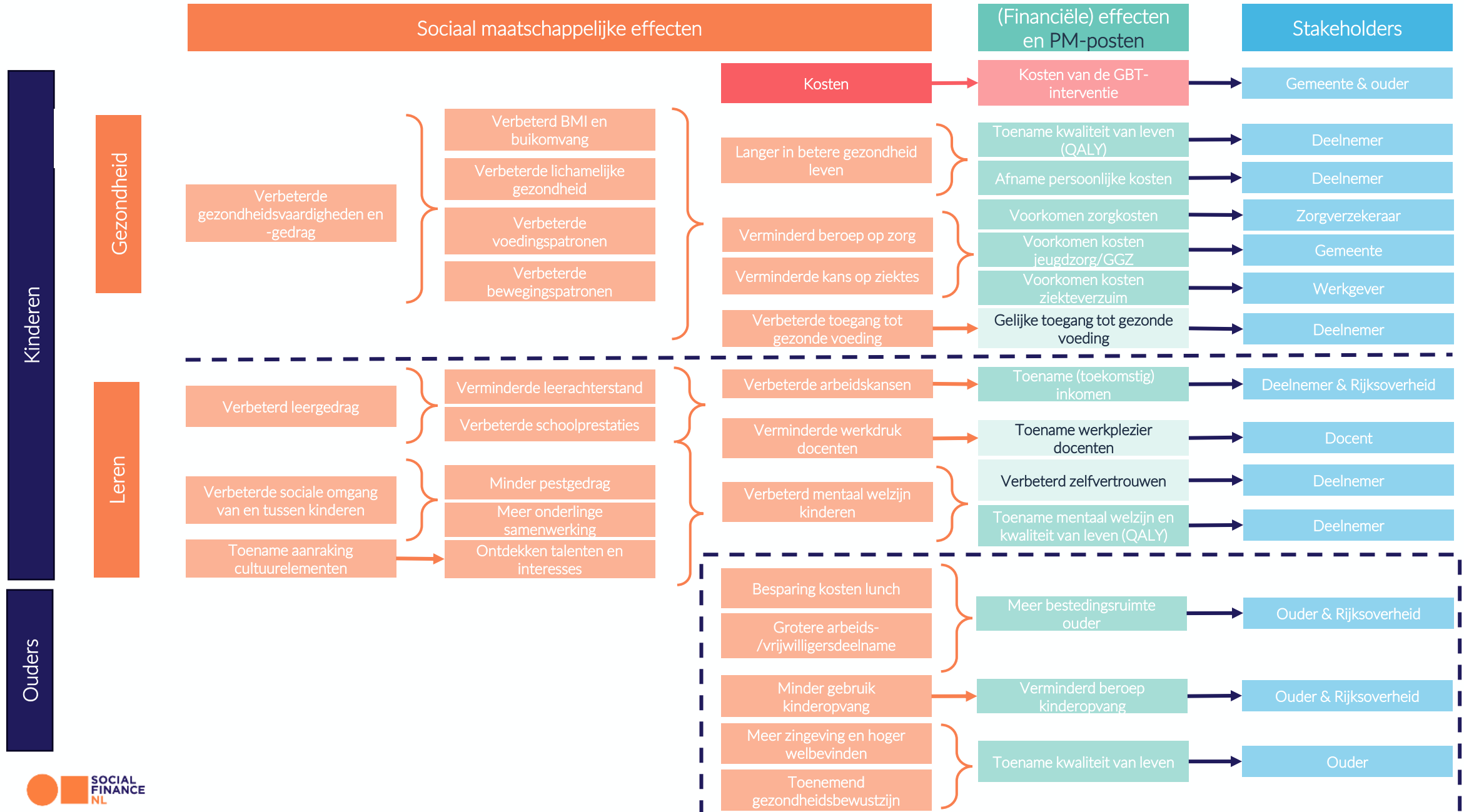
Nulalternatief, beleidsalternatief en attributie

- In een maatschappelijke businesscase wordt een beleidsalternatief vergeleken met het nulalternatief. Het nulalternatief is de meest waarschijnlijke ontwikkeling die zich zou voordoen zonder het bestaan van de GBT. In dit geval: wat als het uitvoeren van de GBT niet aan de orde was? Een schoolgaand kind zou in dat geval geen langere schooldagen hebben, minder bewegen en minder in aanraking komen met gezonde voeding tijdens schooltijd. Het beleidsalternatief (de interventie) in deze analyse is het uitvoeren van de GBT-interventie.
- In de maatschappelijke businesscase komen uiteenlopende maatschappelijke effecten aan de orde. Het optreden van deze effecten kan niet altijd volledig worden toegeschreven aan de GBT-interventie. Daarom gebruiken we voor het berekenen van de baten een attributiepercentage. Attributie zegt iets over het oorzakelijk verband tussen de interventie en de effecten – welk aandeel van een verandering is aan te wijzen als gevolg van de interventie. Het is een correctiefactor om rekening te houden met het feit:
 - Dat er ook externe/andere factoren kunnen zijn die invloed hebben op het ontstaan van de gevonden effecten;
 - Dat de doelgroep ook zonder het bestaan van de interventie vergelijkbare (positieve) effecten zou kunnen ondervinden (het nulalternatief)
- We berekenen deze maatschappelijke businesscase voor een modelschool met 250 leerlingen. Deze businesscase is dus niet direct gebaseerd op een huidige GBT-school, maar geeft de kosten en baten van het invoeren van GBT op een modelschool weer. De modelschool gaat uit van 4 verzorgingsdagen per week, dat zijn 160 verzorgingsdagen per jaar.

Uitval

- In de maatschappelijke businesscase is gerekend met de deelnemers die het volledige basisschooltraject volgen (8 jaar). Er is geen rekening mee gehouden dat er jongeren van basisschool wisselen.

EFFECTENKAART- VAN VERANDERTHEORIE NAAR MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE

OVERZICHT KOSTEN EN BATEN PER STAKEHOLDER

Domein	Effect	Stakeholder								
		Deelnemer	Ouder	School	Gemeente	Zorgverzekeraar	Werkgever	Overheid	Docent	Totaal
0. Kosten	0.A	Uitvoeringskosten GBT			-					-
	0.B	Eigen bijdrage ouders		-						-
1. Gezondheid	1.A	Toename kwaliteit van leven door verbeterde gezondheid	+							+
	1.B	Voorkomen zorgkosten				+				+
	1.C	Voorkomen kosten jeugdzorg/jeugd-GGZ			+					+
	1.D	Voorkomen kosten ziekteverzuim					+			+
	1.E	Voorkomen persoonlijke kosten	+							+
	1.F (P.M.)	Gelijke toegang tot gezonde voeding	+							+
2. Leren	2.A	Toename (toekomstig) inkomen	+					+		+
	2.B	Toename mentaal welzijn en kwaliteit van leven leerlingen	+							+
	2.D (P.M.)	Een positief pedagogisch klimaat		+					+	+
3. Ouders	3.A	Meer bestedingsruimte ouder		+				+		+
	3.B	Toename kwaliteit van leven		+						+

CONCLUSIES EN INZICHTEN

OVERZICHT KOSTEN EN BATEN - GEHELE LEVENSLLOOP

Domein		Kosten- of batenpost	Stakeholder		Per kind	Per school
0. Kosten	0.A	Uitvoeringskosten GBT	Gemeente	€	3.779,23	€ 944.806,40
	0.B	Eigen bijdrage ouders	Ouder	€	1.659,90	€ 414.973,79
Totale kosten				€	5.439,12	€ 1.359.780,19
1. Gezondheid	1.A	Toename kwaliteit van leven door verbeterde gezondheid	Deelnemer	€	602,05	€ 150.511,78
	1.B	Voorkomen zorgkosten	Zorgverzekeraar	€	2.857,02	€ 714.254,33
	1.C	Voorkomen kosten jeugdzorg/jeugd-GGZ	Gemeente	€	102,14	€ 25.536,19
	1.D	Voorkomen kosten ziekteverzuim	Werkgever	€	2.027,18	€ 506.795,06
	1.E	Voorkomen persoonlijke kosten	Deelnemer	€	4.879,59	€ 1.219.897,45
2. Leren	2.A1	Toename (toekomstig) inkomen deelnemer	Deelnemer	€	9.684,91	€ 2.421.228,35
	2.A2	Toename belastingsinkomsten overheid	Overheid	€	8.939,92	€ 2.234.980,01
	2.B	Toename mentaal welzijn en kwaliteit van leven	Deelnemer	€	663,66	€ 165.916,13
3. Ouders	3.A1	Meer bestedingsruimte ouder lunch	Ouder	€	397,19	€ 99.297,30
	3.A2	Meer arbeidsruimte ouder - meer bestedingsruimte ouder	Ouder	€	2.975,13	€ 743.781,93
	3.A3	Meer arbeidsruimte ouder - meer inkomstenbelasting ouder	Overheid	€	2.746,27	€ 686.567,93
	3.A4	Minder beroep kinderopvang - bespaarde kosten ouder	Ouder	€	2.660,65	€ 665.161,49
	3.A5	Minder beroep kinderopvang - bespaarde kosten kinderopvangtoeslag overheid	Overheid	€	2.660,65	€ 665.161,49
	3.B	Toename kwaliteit van leven	Ouder	€	432,49	€ 108.122,32
Totale baten				€	41.628,85	€ 10.407.211,77

CONCLUSIE: DE MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE VAN DE GEZONDE BASISCHOOL VAN TOEKOMST IN VENLO IS POSITIEF!

Financieel maatschappelijke resultaat

- De GBT creëert gemiddeld een maatschappelijk resultaat (kosten- baten) van **€36.189,73** per deelnemend kind over de gehele levensloop.
- Per geïnvesteerde euro levert GBT **€7,65** maatschappelijke waarde op.

Sociaal maatschappelijke resultaat

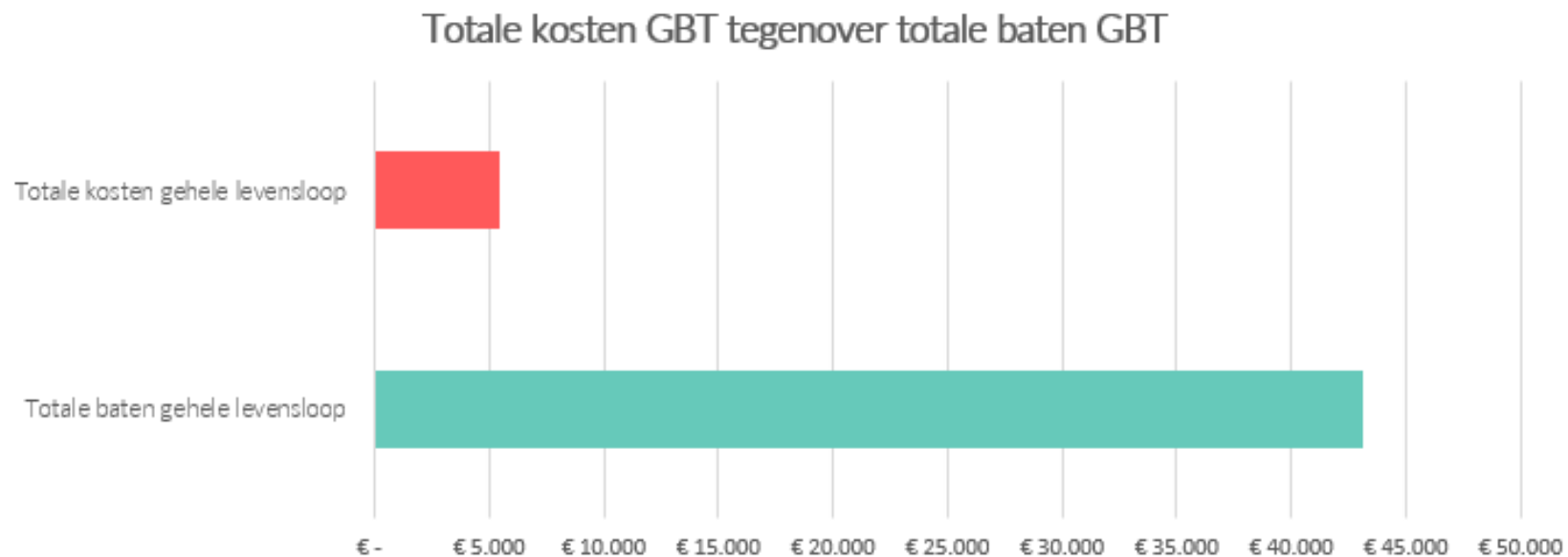
- Er wordt veel waarde gecreëerd die in deze maatschappelijke businesscase niet in financiële waarden kan worden uitgedrukt, maar wel van groot maatschappelijk belang is. De maatschappelijke businesscase wordt nog positiever als deze niet-financiële baten in acht worden genomen:
 - Een positief pedagogisch klimaat. GBT verbetert het concentratieniveau van kinderen en bevordert de sociale cohesie in de klas. Hierdoor verbetert zowel de omgeving van de kinderen als het lesklimaat van de docent. Docenten ervaren hierdoor een lagere werkdruk en meer werkplezier.
 - Gelijke toegang tot voeding, ongeacht de thuissituatie. GBT vermindert sociale ongelijkheid, omdat alle kinderen, ongeacht hun thuissituatie, toegang krijgen tot dezelfde schoollunch. Dit vermindert sociale ongelijkheid in de samenleving en verbetert zo sociale cohesie.

MAATSCHAPPELIJKE KOSTEN, BATEN EN RESULTAAT PER STAKEHOLDER

Maatschappelijk resultaat per stakeholder

TOTALE KOSTEN GBT TEGENOVER TOTALE BATEN GBT

INZICHTEN

De maatschappelijke businesscase van de GBT in Venlo heeft een positief financieel maatschappelijk resultaat. De baten wegen sterk op tegen de kosten. Dit toont aan dat investeren in deze interventie loont. Hier komen de (niet-financiële) sociaal maatschappelijke resultaten nog bovenop.

- Het hoogste financiële maatschappelijke resultaat wordt behaald voor de deelnemende kinderen, met name door een toename in het toekomstige inkomen en het voorkomen van persoonlijke kosten. Ook voor de zorgsector en de gemeente wegen de baten op tegen de kosten.
- Er wordt veel waarde gecreëerd voor de docenten en scholen die in deze maatschappelijke businesscase niet in financiële waarden wordt uitgedrukt. Deze waarde is wel van groot maatschappelijk belang, met name op het gebied van werkdrukverlaging van docenten. De maatschappelijke businesscase wordt nog positiever als deze niet-financiële baten meegenomen worden.
- Er staan geen financiële baten tegenover de financiering vanuit de Regiodeal, waardoor hier een negatief financieel maatschappelijk resultaat uitkomt.
- De GBT is een waardevol initiatief voor kinderen, ouders, werkgevers, de gemeente en zorgverzekeraars en draagt bij aan urgente maatschappelijke vraagstukken:
 - Kansenongelijkheid onder kinderen (o.a. door een verschil in sociaal economische achtergrond zoals een armoede)
 - Ongelijke toegang tot gezond eten en onvoldoende beweging (ongezond gedrag)
 - Gezondheidsproblemen
 - Dalende leerprestaties
 - Sociale ongelijkheid
 - Dalende kansen op de arbeidsmarkt
 - Minder vitaliteit en grotere gezondheidsverschillen
- De resultaten van deze maatschappelijke businesscase zijn contextgevoelig, maar bieden wel een indicatie van de te verwachten kosten en baten van de GBT-interventie in andere gemeenten.

BIJLAGEN

BRONNENLIJST (1/2)

- 5 redenen om leerlingen meer en beter te laten bewegen | Gezonde School. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.gezondeschool.nl/inspiratie/5-redenen-om-leerlingen-meer-en-beter-te-laten-bewegen>
- Burden and preference-based quality of life associated with bullying in children—PubMed. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34046746/>
- CBS. (z.d.-a). Wie werken het vaakst in deeltijd? - Nederland in cijfers 2022 | CBS [Webpagina]. Wie werken het vaakst in deeltijd? - Nederland in cijfers 2022 | CBS. Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://longreads.cbs.nl/nederland-in-cijfers-2022/wie-werken-het-vaakst-in-deeltijd>
- CBS. (z.d.-b). Wie werken het vaakst in deeltijd? - Nederland in cijfers 2022 | CBS [Webpagina]. Wie werken het vaakst in deeltijd? - Nederland in cijfers 2022 | CBS. Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://longreads.cbs.nl/nederland-in-cijfers-2022/wie-werken-het-vaakst-in-deeltijd>
- De Bortoli, M. M., Oellingrath, I. M., Fell, A. K. M., Burdorf, A., & Robroek, S. J. W. (2021). Influence of lifestyle risk factors on work ability and sick leave in a general working population in Norway: A 5-year longitudinal study. *BMJ Open*, 11(2), e045678. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2020-045678>
- de Nooij, D. M. (z.d.). *Maatschappelijke kosten-batenanalyse Van Overleven Naar Leven*.
- Dekker, M. (z.d.). *De uitval van beginnende leraren in het primair onderwijs*.
- Gezond leven voor kinderen | Hartstichting. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.hartstichting.nl/gezond-leven/gezond-eten/gezond-leven-voor-kinderen>
- Hoe ongelijkheid zich in de eerste levensjaren aftekent. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2021/hoe-ongelijkheid-zich-in-de-eerste-levensjaren-aftekent/>
- In giving, how much do we receive? The social value of volunteering. (z.d.).
- Jeugdhulp 2021 | CBS. (z.d.-f). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2022/jeugdhulp-2021?onpage=true>
- Jeugdzorggebruik en onderwijs | Monitor AOJ. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://monitoraaj.nl/jeugdzorggebruik-en-onderwijs/>
- Kernbegrippen van kosteneffectiviteit | Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.nji.nl/effectieve-jeugdhulp/kernbegrippen-van-kosteneffectiviteit>
- Kinderen rekenen beter dankzij gezonde lunch en bewegen op school—Nieuws—Maastricht University. (2024, oktober 31). <https://www.maastrichtuniversity.nl/nl/nieuws/kinderen-rekenen-beter-dankzij-gezonde-lunch-en-bewegen-op-school>
- 'Mummy, Can I Join a Sports Club?'; A Qualitative Study on the Impact of Health-Promoting Schools on Health Behaviours in the Home Setting. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.mdpi.com/1660-4601/18/22/12219>
- Le, L. K.-D., Chatterton, M. L., Rapee, R. M., Fitzpatrick, S., Bussey, K., Hudson, J., Hunt, C., Cross, D., Magnus, A., & Mihalopoulos, C. (2023). Burden and preference-based quality of life associated with bullying in children. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 32(1), 53-62. <https://doi.org/10.1007/s00787-021-01807-5>
- Long-Term Effects of Childhood Nutrition: Evidence from a School Lunch Reform | The Review of Economic Studies | Oxford Academic. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://academic.oup.com/restud/article/89/2/876/6273674?login=false>
- Nieuws—Onderzoek uurtarieven en openingstijden dag- & buitenschoolse opvang 2023-2024. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.boink.info/nieuws-onderzoek-uurtarieven-en-openingstijden-dag-buitenschoolse-opvang-2023-2024>

BRONNENLIJST (2/2)

- Onderzoek: Kinderen die gezond eten, gaan beter rekenen. (2024, oktober 31). RTL Nieuws & Entertainment. <https://www.rtl.nl/nieuws/artikel/5477949/kinderen-die-gezond-eten-gaan-beter-rekenen>
- Oosterhoff, M., Over, E. A. B., van Giessen, A., Hoogenveen, R. T., Bosma, H., van Schayck, O. C. P., & Joore, M. A. (2020). Lifetime cost-effectiveness and equity impacts of the Healthy Primary School of the Future initiative. *BMC Public Health*, 20(1), 1887. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09744-9>
- Pesten op 'De Gezonde Basisschool van de Toekomst': Een exploratief onderzoek | Amsterdam University Press Journals Online. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.aup-online.com/content/journals/10.5117/PED2020.1.006.VANR>
- Ramey, C. T., & Ramey, S. L. (2023). Early Childhood Education that Promotes Lifelong Learning, Health, and Social Well-being: The Abecedarian Project and its Replications. *Medical Research Archives*, 11(11). <https://doi.org/10.18103/mra.v11i11.4590>
- SNS Bank. (2023). Position Paper Kansengelijkheid. <https://www.snsbank.nl/particulier/support/download-tonen-op-pagina/position-paper-kansengelijkheid-1.html>
- Statistiek, C. B. voor de. (z.d.). Ziekteverzuim [Webpagina]. Centraal Bureau voor de Statistiek. Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-arbeidsmarkt/werkenden/ziekteverzuim>
- Statistiek, C. B. voor de. (2022, april 28). Jeugdhulp 2021 [Webpagina]. Centraal Bureau voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2022/jeugdhulp-2021?onepage=true>
- Statistiek, C. B. voor de. (2024, februari 14). Arbeidsduur: Hoeveel uren werken mensen in Nederland? [Webpagina]. Centraal Bureau voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/diversen/2024/arbeidsduur-hoeveel-uren-werken-mensen-in-nederland?onepage=true>
- StatLine—Consumentenprijzen; prijsindex 2015=100. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83131NED/table>
- Telama, R., Yang, X., Viikari, J., Välimäki, I., Wanne, O., & Raitakari, O. (2005b). Physical activity from childhood to adulthood: A 21-year tracking study. *American Journal of Preventive Medicine*, 28(3), 267-273. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2004.12.003>
- Visser, J. (2023, januari 26). Wat onthoud je van wat je leert op school? De Correspondent. <https://decorrespondent.nl/14160/wat-onthoud-je-van-wat-je-leert-op-school/369a8e4e-fdb2-0aa3-3d40-e6bb07d2804f>
- Wat kost ziekteverzuim per medewerker per dag? (z.d.). Sazas. Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.sazas.nl/kennisbank/verzuim/wat-kost-ziekteverzuim-en-waaruit-bestaan-deze-kosten>
- Zaken, M. van A. (2023, november 10). Bedragen kinderopvangtoeslag 2024—Kinderopvangtoeslag—Rijksoverheid.nl [Onderwerp]. Ministerie van Algemene Zaken. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvangtoeslag/bedragen-kinderopvangtoeslag-2024>
- 5 redenen om leerlingen meer en beter te laten bewegen | Gezonde School. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.gezondeschool.nl/inspiratie/5-redenen-om-leerlingen-meer-en-beter-te-laten-bewegen>